

Курд Ласвиц

Вълшебната лампа на
Аладин

Бяхме седнали след вечеря около кръглата маса в уютния ъгъл и професор Аландер ми предлагаше пурите си, докато жените ни разгъваха ръкоделията си.

– А вие какво щяхте да изберете? – попита той съпругата ми, продължавайки нишката на разговора. – Шапката-невидимка или наметката на доктор Фауст, неизчерпаемата торба на Фортуна или ябълката от дървото на живота, или пък...

– Наметката, естествено, наметката – въодушеви се жена ми. – Да може човек един път да попътува до насита...

– И за храна отново да си бъде вкъщи – намеси се с усмивка младата съпруга на Аландер. – Това би било съвсем по твой вкус, Георг.

– Тихо! – заплаши Аландер. – Ти нали ще вземеш шапката-невидимка – да бъдат навсякъде и невидими да наблюдават, това е точно за нашите жени. А вие – обърна се той към мене, – като хипохондрик, с опасните болки ту отляво, ту отдясно, ще получите лековитата ябълка, тогава за мене остава голямото портмоне, тъкмо то ми трябва.

– Вашето изброяване на вълшебни реквизити беше много непълно – възразих аз. – Тези скромни качества не ме задоволяват. Ако аз можех да бръкна веднъж в съкровището на магьосниците, щях да си избира някакво средство, благодарение на което да се изпълнява всяко мое желание.

– За бога, какви ли поразии щяхте да сторите тогава – прекъсна ме госпожа Аландер и се отдръпна малко встрани, – няма да седя повече до вас.

– В такъв случай щях веднага да си го пожелаая – отвърнах аз и й вдигнах падналото кълбо. – А кълбото...

– ... щяхте, разбира се, да го оставите да си стои на пода...

– ... и щеше да бъдеш най-нешастният човек на света, комуто се изпълнява всяко желание и който няма повече никакви желания – допълни жена ми.

– Не съм убеден. Защото, първо, бих могъл да поправам всяка допусната глупост и, второ...

– Даже бихте могли преди това да си желаете необходимото благо разумие – подхвърли заядливо Аландер.

– Позволете – засегнах се аз, – не си представям нещата така, че всяка моя бегла мисъл незабавно да се превръща в действителност; не, щях да си избира уред, който едва след известно размишление да може да бъде използван, който да подчини на волята ми един, може би силен, но все пак не всемогъщ дух – това вече би ограничило благотворно

въздействието му – искам само да подкажа, вълшебната лампа на Аладин.

– И после? – поинтересува се любезната ни домакиня.

– После щях да ви предоставя моя дух на разположение.

– Имате предвид, надявам се, духа на лампата. Добре, тогава да си намислим едно хубаво желание.

Аландер скрито се усмихна и взе от писалището си един предмет, който постави на масата. Това бе антична лампа от мед с причудливи орнаменти.

– Ето я лампата – обяви Аландер, – моля да се яви духът.

– Що за рядка вещь имате тук? – учуди се жена ми, посягайки към лампата. – Никога досега не съм я виждала при вас.

– Едва днес предложиха на музея да я купи. Самият аз още не съм имал време да я огледам по-подробно.

– И откъде е лампата?

– Намерена е в Тигър, в това няма съмнение, доказателствата са сигурни.

Ние наблюдавахме лампата, която жена ми държеше в ръка.

– Намерена в Тигър ли? – мислеше гласно тя. – Но нали край тази река се намираще Багдад, а в Багдад...

– ... се издигал палатът на Аладин.

– Но лампата е очевидно много по-стара и не е от арабски произход.

– Това нищо не доказва – противопоставих се аз. – Както е известно, Аладин взел лампата по заръка на африканския магьосник от едно подземие, където тя може би е светила от векове.

– Ами тогава веднага да я потъркаме! – предложи пъргавата женичка на Аландер и посегна към лампата.

– Какво ти става, Хелене! – прекъсна я възмутен професорът. – Хубавата патина! Ти би обезценила цялата лампа!

Госпожа Аландер вирна високо главичката си и отново се отдаде на ръкоделието си. За какво ми е притрябвала вълшебната лампа на Аладин, ако тя не бива да се трие!

За втори път вдигнах кълбото и тъкмо щях да вметна още няколко думи в подкрепа на опита с триенето, когато жена ми извика:

– Но тук долу има надпис, погледнете!

Ние отново се надвесихме над лампата.

– На арабски е – произнесе се професорът. Той донесе лупа и запали клечка кибрит.

– Ех, ако това беше лампата на Аладин! – размечта се госпожа Аландер. – Тогава триенето няма да повреди патината.

Госпожа Аландер енергично почука с куката по масата. Кълбото падна.

– Много ли е страшен духът, когато се явява?

– Зависи колко силно се трие – обясних аз, навеждайки се. – Обикновено той се появява сред един облак на тавана; но нали аз мога да му заповядам веднага да се пъкне под масата, тъй като навярно първото ви желание би било това кълбо...

– Вие щяхте ли да се страхувате? – попита госпожа Аландер съпругата ми.

– Но ти наистина се държиш – рече Аландер, наведен над надписа – като че ли някога е имало Аладин и роб на лампата. Та човек не бива да преувеличава тази глупост.

– О, моля – възмутих се аз, – тогава вие твърде много сте изостанали в културно отношение, скъпи приятелю. Истина е, че доскоро традиционните приказки и истории за духове се смятаха за рожби на народното въображение и за измислици точно толкова, колкото и чудотворствата на светиите – като митични украшателства на религиозно обожание, или пък леченията в светилището на Асклепий – като шарлатанство на алчни жреци. Но откакто имаме трансцендентална психология, Дружество за свръхестествени опити и наука за мистиката, откакто ясновидци, заклинания на духове и двойници съществуват като неоспорими факти, се знае, че хората действително могат да пътуват с астралното си тяло по въздуха и че Асклепий е закрепил главата на някаква жена, която била отрязана, за да може по-удобно да се извади един червей от тялото. Всички чудеса и магии, които разказват древността и средновековието, неправилно са били смятани за поезия или суеверие; сега се знае, че се е отнасяло за научно обясними факти. Одисей наистина е бил в Хадес и Данте е бил развеждан от Виргилий из ада. Свети Антоний по едно и също време проповядвал в Монпелие и пял Алелуя в своя манастир. Точно колкото един арабски шейх е принудил халифа действително да изживее много злочести години, като натопил главата му в кофа с вода и скъсил по този начин възприятието му за време, точно толкова ще се окаже вярна историята за вълшебната лампа на Аладин. Човек трябва само да се помъчи да обясни действието и силата на омагьосания да живее в лампата дух чрез метода на трансценденталната психология.

Аландер се откъсна от заниманието си; той явно изобщо не бе чул последната част от моето изказване.

– Странно – сподели той. – Знаете ли какво е написано тук? Съвсем ясно може да се прочете: „Аладин от Багдад“ и след това приблизително по смисъл: „Нито един вярващ да не се изкушава от това, което аллах е скрил тук!“

Ние мълчахме, неволно смутени.

– Надписът е стар – продължи Аландер, – издълбан през дванадесети или тринадесети век. Изключително интересно, вероятно просто случайност – Аладиновци в Багдад е имало с хиляди, – допустима би била обаче и някаква връзка с приказката и тогава това би представлявало доказателство, че произходът на приказката е много по-стар, отколкото познатата ни египетска версия. Значи е една шега, която още тогава са си правили, може би опит на мошеник да продаде лампата като вълшебна – във всеки случай крайно интересно.

– Хайде да опитаме все пак...

– Но, Хелене, моля те!

– Ето нашият приятел твърди, че това може да се обясни.

Аландер се засмя.

– Е, обяснението наистина можем да изслушаме. Започвайте, дървени философе!

– Най-напред твърдя, че историята за Аладин и вълшебната лампа не е измислена приказка, а почива върху факт от миналото. Естествено, не във всички подробности. Разкрасявания положително не липсват. Но същината ѝ, струва ми се, е такава: Един африкански магьосник, разказва приказката, научава за съществуването на вълшебна лампа, чийто могъщ дух се подчинява на притежателя ѝ. За да достигне лампата, на магьосника му е необходима ръката на едно момче. По една случайност момчето остава собственик на лампата и добива чрез нея сила и богатство. В светлината на науката историята изглежда по следния начин: Магьосникът от Африка е човек, който познава йероглифите и е научил тайната на лампата от един отдавна търсен и намерен папирус. Основният въпрос следователно е този: Първо, възможно ли е да има духове, които са в състояние да извършват неща, които видимо противоречат на познатите ни природни закони? Второ, възможно ли е волята на тези духове да е обвързана с притежанието на обикновен предмет като тази лампа? Разглеждам първия факт. По пътя на опита той е утвърден чрез възгледите на древността и средновековието както в Изтока, така и в Запада. Безброй свидетелства на писателите говорят в негова полза. Само скептицизмът от епохата на Просвещението накара склонната към материалистическо мислене част на света да се ограничи с простия сетивен

опит, да отрече всякакво свръхсетивно влияние. Но Демокрит, Платон, Аристотел, Епикур, Сенека, Плиний, Плотин, църковните отци, Авицена, Алберт Велики. Тома Аквински, Парацелз, Лутер, Кардано, Кеплер, Хелмонт, Сведенборг, Шопенхауер и Карлос фон Прелхайм, най-великите духове на всички времена, са били убедени в действената сила на свръхестествения свят. Фактът следователно е доказан. Въз основа на свръхсетивния миروглед не е трудно той да се обясни. Би било смешно да се твърди, че извън човечеството няма други разумни духове, които обаче, снабдени с други сетива, могат само при определени условия да влизат във връзка с нас. Такива духове са независими, наистина не от природните закони, а от начина, по който тези закони изглеждат на нашите сетива в практиката. Следователно тези духове могат да разполагат със средства за въздействие, които на нас все още са ни напълно неизвестни, пред които ние сме изправени като диваците пред далекогледа, парната машина, телефона. Така както ние пренасяме звукови трептения до далечно място чрез превръщането им в електрическа енергия, така и те биха могли да преместват каквито и да е материи от едно място до друго. Защото това, което наричаме вещество, не е нищо друго освен особена форма на етерната енергия. Ето това тяло, този метал, този мускул, този нерв ще бъдат превръщани в далечно бъдеще в електрически трептения и препредавани по-нататък, така, че да се появят отново на произволно място. Тези духове още сега могат това, което след хилядолетия ние сами ще можем. А какво прави духът на лампата? Той донася ястия, съкровища, роби, премества годеника на халифската дъщеря в сватбената нощ на място, което не може с точност да се определи, и го увесва с главата надолу; за една нощ построява палат и го пренася до Африка и обратно. Всичко това може научно да се обясни чрез простия принцип на телефория на материята. Този принцип ни се струва свръхестествен само защото все още не сме свикнали с него; но нова е всъщност само скоростта на пренасяне. И ние строим палати и преместваме квартали; това, че духът действа за кратко време на големи разстояния, е само количествена разлика. Затова и той стои на по-високо културно равнище. Това обяснява също, че той е в състояние да пренася хора. Запознат е с отделянето на трансценденталното съзнание и изгражда бързо второ тяло – фантома, който накарва да се появи на друго място. Този способ е познат в Индия под наименованието *маява рупа* от най-стари времена. И тъй възможността за съществуването на мнимите вълшебства на духа е доказана.

– Но...

– Моля. По-труден е вторият въпрос. Откъде произхожда духът и как е възможно волята му да е подчинена на собственика на лампата? Трябва да призная, че съм прекалено нов в трансценденталната психология, за да намеря със сигурност правилното обяснение; други ще могат да дадат по-добри обяснения. Представям си работата по следния начин: индивидите от царството на духовете образуват една етическа общност, затова би могла да се появи необходимостта от наказание. Така както трансценденталният Аз си изгражда едно човешко тяло, за да разшири опита си чрез земното въплъщаване, и междуременно е подчинен на законите на материалния организъм, така и един етически незрял дух би могъл да бъде прикован за наказание към изкуствен продукт, пръстен, лампа. Понеже предметите са проекция на органите, т.е. не представляват нищо друго освен образувания от втори ред, затова наказанието на духа е по-строго. Извън астралното си тяло той сега няма като нас белтъчно, а метално тяло. Триенето на лампата отговаря точно на т.нар. магнетично триене при хипнотизирането. Чрез него трансценденталното съзнание се освобождава, но волята му е зависима от волята на магнетизатора. Напомням за известните проявления на сугестията, при които на хипнотизирания може да внушиш всякаква произволна представа и да го склониш към всякакво действие. Би било липса на логическа последователност, ако отречем и на прикованото към лампата трансцендентално съзнание способността да бъде освобождавано от тялото си чрез триене. Съвсем естествено е тогава хипнотизаторът да може да направлява духа според собствената си воля. И тъй – с пълна непоколебимост и според научното си убеждение обявявам: Аладиновият роб на лампата е съществувал и е вършил удивителните си дела. Ако времето му за наказание не е изтекло, той и сега още е свързан с лампата. И ако тази лампа пред нас, както ми се струва, е истинската лампа на Аладин, то аз съм готов по пътя на опита да докажа, че духът трябва да се подчини и на мене.

– Много хубаво казано! – одобри Аландер развеселен. – Би могло дословно да се напечата в „Сфинкса“. Да бях само сигурен, че духът може да възстанови изтрятата патина.

– Жалко – омърлуши се жена ми, – беше ми толкова приятно да си мисля, че това е лампата на Аладин. Но след като ти представи философски доказателства, съм убедена, че в тях няма нищо вярно.

– Съжалявам. На тебе ти липсва органът за вяра в науката. Но вие, госпожо Аландер, вие сте непредубеден човек и няма да се съмнявате в духа на лампата.

– Знаете ли – поколеба се госпожа Аландер, – ако трябва да съм съвсем откровена, не разбрах съвсем вашата учена реч, би трябвало най-напред да я прочета напечатана. Ще кажа съвсем простичко – ако историята беше истинска, магьосникът щеше сам да си донесе лампата, а нямаше да се сети първо за Аладин.

– Жалко! Струва ми се, че говорих толкова популярно! Вашето възражение впрочем съвсем не е неоснователно, защото при всички мистични операции е необходим, както сочи практиката, медиум, и сигурно магьосникът се е бил убедил, че Аладин е подходящ за такова нещо. Също и запалването на съчки върху каменната плоча пред входа говори в полза на това, че Аладин е действувал в лунатично състояние. Как иначе би могъл да издържи гладен три дена?

– И какво е станало с лампата след смъртта на Аладин?

– Изглежда, преди това той лично я е хвърлил в Тигър, за да предотврати злоупотребата.

– А как изобщо обяснявате съществуването на подземието и поставянето на лампата там? – поинтересува се Аландер.

Този въпрос малко ме смути. Затова най-напред вдигнах за шести път кълбото на усърдната си съседка и после казах:

– Бих могъл да изтъкна, че тук просто трябва да приемем един исторически факт. Пък и от теоретична гледна точка все пак е ясно: така, както растението трябва да има подходяща почва за развитието си, както трансценденталният дух не може да изгражда тялото си от чист въздух, а се нуждае от майчината утроба, точно така и металното тяло на лампения дух може да бъде създадено само в подходящата обстановка. Навярно там е имало трансцендентална златарска работилница, за което говори и наличието на скъпоценните плодове. Египетският папирус, от който т.нар. магьосник е почерпил знанието си, е бил може би геологическа карта на древността, съставена чрез ясновидството.

– Не можете да бъдете оборен – засмя се Аландер, все още невярващ. – И тъй, искам да пожертвувам ето това вече малко засегнато място за вашия опит. Сега вече наистина съм любопитен по какъв чудотворен начин ще пресъздадете духа.

– Това е отлично! Това е чудесно! – извикаха в един глас жените.

Поставих лампата пред себе си на масата. Церемониално приближих ръката си до нея. Никой не помръдваше. Стана ми все пак малко страшно. Не е ли светотатство да предизвикваш отвъдния свят, да повдигнеш булото на Изида от царството на духовете? А и не излагах ли присъстващите на непозната опасност? Ала се налагаше да се потвърди

една научна теория, трябваше да стане! А ако опитът не успееше? Ако духът е изтърпял наказанието си и е оставил след себе си само празната обвивка? Така щеше все пак поне това да бъде установено. Видях очите на жените, насочени с очакване към лампата. И тях ги беше страх. Само Аландер пушеше невъзмутимо.

– Недей силно – пошушна жена ми.

Аз леко погладих с пръст лампата, два-три пъти, натиснах по-силно. Прибягнах до помощта на цялата ръка. Духът не се появяваше.

– Патината ми! – обади се Аландер предупредително.

– Прекъснахте сеанса! Потърпете още!

– Може би трябва да е запалена – предложи жена ми.

– В приказката нищо не пише за това. Но може би трябва да се държи в ръка.

– Подайте насам – предложи услугите си госпожа Аландер, която отново бе придобила смелост. – Искам хубавичко да поотрия, като майката на Аладин!

– Не вие!

Бързо взех лампата, още повече че и Аландер искаше да я обсеби. Държах я в лявата ръка, а дясната бързо прокарах няколко пъти по нея.

– Нищо ли не чувате?

– Не.

– Напротив, чуваме.

Нямаше съмнение, че от лампата напираше някакъв стържещ шум.

– Духът като че ли е ръждясал – пошегува се Аландер.

– Шт. Тихо! От лампата излиза глас.

В стаята стана съвсем тихо. Не смеехме да дишаме. Кръвта замръзна в жилите ни. Аландер се наведе силно напред.

– Робът говори арабски – уточни той.

– Дух на лампата, говори немски! – заповядах аз тържествено.

От лампата тихо, но ясно доловимо прозвуча:

– Аз съм робът на лампата и съм готов да служа на всички, които са господари на лампата.

– Къде си ти, дух?

– В лампата.

– Защо не се показваш?

– Не ми е позволено. Щом стана осезаем за всички човешки сетива в помещението, ще бъда изложен на законите на природата и обществото, които са валидни в момента. Понеже в модерната държава няма робство, след превръщането си в човек бих бил свободен. Затова ми е

повелено да се вълпявам само в звук.

– Как? Значи и царството на духовете напредва.

– Ние също сме подчинени на законите на развитието чрез приспособяване.

– А можеш ли още да изпълняваш заповедите ми?

– Мога да направя всичко, което заповядаш, доколкото то не противоречи на природните закони.

– И тъй, вие си пожелавате... – подканих аз тихо. Жените мълчаха и се споглеждаха. Аландер ги изпревари.

– Слушайте, вашият дух ми изглежда съмнително образован. Искам веднага да разберем дали е истински. Я го накарайте да сложи на масата триста хиляди марки в злато.

– Робе на лампата – заповядах аз, – донеси триста хиляди марки в злато.

– Не мога, господарю – отвърна духът, – това противоречи на закона.

– Как така?

– Цялото монетно злато е нечия собственост. Нямам право никому да я отнема.

– Тогава донеси го в пари.

– Не мога, това би било срещу закона за неизменното запазване на веществото.

– Извади го от земята!

– Не мога. За това е необходима повече механична работа, отколкото е натрупана в сегашното ми тяло. Това би противоречало на закона за запазване на енергията.

– Нещастен роб – съжалих го аз, – а защо на Аладин можа да го донесеш?

– По онова време още нищо не се знаеше за запазването на веществото и енергията.

– Как, нима твърдиш, че тези природни закони тогава не са били валидни?

– Природните закони – отговори духът – не са нищо друго освен израз на научното съзнание на едно определено време. В трансценденталното си съзнание аз съм независим от това, но по отношение на дейността си във времето, във вашето време, аз не бива да нарушавам условията, които са основните стълбове на съвременната култура. Ние не можем да се връщаме към безкритичния светоглед на една отминала епоха.

– Забележителен роб е все пак вашият дух – възхити се Аландер. – Той е десет пъти по-умен от вас, трансценденталпсихолозите. Я го попитайте нещо, което едва бъдещето ще открие.

– Робе на лампата, на какво се дължи гравитацията на телата?

– Не мога да ти кажа. Би противоречало на закона за последователното развитие на математическите природни науки, ако днес вече някой го знае.

– Голям хитрец! Оставете го да си върви!

– Не, не! – извикаха жените. – И ние искаме да си пожелаем нещо.

– Заповядайте – съгласих се аз доста омърлушен, – ако въобще има смисъл!

– Кажете ми сега да ни пренесе и четиримата в Неаполския залив.

– Чуваш ли, робе, какво заповядва жена ми, подчини се!

– О, господарю, това е срещу законите на механиката.

– Тогава ни докарай до лунатично състояние и отведи астралните ни тела там!

– По-рано можех всичко да правя, защото всичко се смяташе за възможно. Сега мога да отделям астрално тяло само при такива хора, чиято нервна система е предразположена към това. От уважаемите присъстващи обаче никой няма заложби на медиум.

Жена ми сви рамене и рече:

– Вече си мислих, че пак нищо няма да стане. Няма да ида в Италия.

Беснеех вътрешно срещу дегенериращия дух и си пожелавах да не бях докосвал никога лампата. Въздъгнах. Аландер потри ръце с усмивка и подхвърли:

– Като че ли зле ви се отразява духът. Изглеждате вече съвсем разстроен. По-добре да бяхте си избрали ябълката на живота. Е, Хелене, сега ти си на ред, може би ти ще успееш.

Госпожа Аландер подпря ръка на масата и подръпна замислено къдричките на челото си.

– Съвсем не зная какво да си пожелаю – колебаеше се тя. – В Италия духът не може да ни заведе, ала ще ни накара да се пръснем от яд. Може би ще успее да ни осигури някакво универсално средство?

– Робе, донеси животворен еликсир!

– Господарю, такъв нямат. В днешно време има само специалисти.

– Нещо друго желаете ли, госпожо професорша? Съжалявам много...

– Ех, както и да е – въздъхна Хелене и отново посегна към

ръкоделието си, – всъщност аз съм напълно задоволена и в момента нищо повече не ми трябва.

Кълбото падна под масата.

– Аха – досети се моята съседка, – бих си пожелала все пак кълбото ми да не може повече да пада.

– Робе – предадох молбата й аз, – ти чу, подчини се!

– Господарю – отвърна духът жално, – не мога да го направя, би бил против законите на Галилей за свободното падане и против естествената история на женските ръкоделия.

– По дяволите – извиках възмутено, – какво всъщност можеш, мързеливецо?

– Всичко, което не накърнява даден закон, удостоверен от съзнанието на епохата. А ми е отредено да бъда спасен, когато господарят ми не може да назове повече нито едно желание, при чието изпълнение аз да не наруша с намесата си причинната взаимовръзка на света.

– Ами тогава – промълвих отчаян – вдигни поне кълбото, това положително няма да противоречи на нито един закон.

– Извини ме, господарю, и това не ми е възможно.

– И защо не?

– Според законите на вселената, чиято необходимост се предполага от съвременната наука, на твоите мускули е предопределено, като наведат тялото ти, да извършат тази вечер деветстотин и шестнадесет цяло и единадесет стотни метра/килограм работа. Ако ти отнема дори само пет процента от нея, в тебе би се натрупал излишък от енергия, който би се превърнал в умствена енергия и би създал една трансцендентално-психологическа статия, защото за тази цел е достатъчен само минимум енергия. Наистина по този начин двадесет и шестима читатели ще се принудят да прекратят абонамента за съответния вестник, но поне един човек ще го чете толкова усърдно, че може и да заспи, да се наведе прекалено близо до лампата. В къщата би се разrazil пожар, който би се предал на цял квартал; един военен склад би хвъркнал във въздуха; експлозията би изместила центъра на земното притегляне с една хилядна от милиметъра; в резултат на това пък Земята би се сблъскала два милиона години по-рано със Слънцето. И тъй, разбираш, че ми е невъзможно да повдигна кълбото.

– О, мъдър дух! – извиках аз. – Ние сме недостойни за тебе, ти си свободен.

Поставих лампата на масата. Един светлинен лъч се прокрадна отвътре и се загуби като лек облак на тавана. Поне на мене така ми се

стори.

Отдалече прозвуча тихо:

– Благодаря, благодаря за спасението след трихилядолетен затвор. Отлитам от епохата на необходимостта при трансценденталната свобода! Нито едно кълбо да не падне от масата, без от падането му да не потренира вселената!

Вдигнах кълбото и го сложих до лампата. То отново се изтърколи надолу.

– Вие можете да се прочуете като вентрилок¹ – заключи професорът.

Такива хора не могат да бъдат убедени.

КРАЙ

1. Човек, който говори с корема, без да си движи устата. Б.пр.

© 1990 Виолета Тончева, превод от немски

Kurd Laßwitz
Aladdins Wunderlampe, 1890

Сканиране: Xesiona, 2009
Разпознаване и редакция: NomaD, 2009

Издание:

Курд Ласвиц. Апикис
Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна, 1990
Рецензент: Людмила Стоянова
Редактор: Димитричка Железарова
Оформление: Богдан Маврадинов и Жеко Алексиев
Рисунка на корицата: Текла Алексиева
Художествен редактор: Иван Кенаров
Технически редактор: Ангел Ангелов
Коректори: Паунка Камбурова, Янка Енчева

Bis zum Nullpunkt des Seins
Verlag Das Neue Berlin, Berlin, 1979

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11511>]